

Aaja Chemnitz' tale ved Folketingets afslutningsdebat

Taler

Aaja Chemnitz Drierfer
Medlem af Folketinget for Inuit
Ataqatigiit

Dato

29. maj 2024

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

- 1 For nylig samlede vi mere end 50 grønlandske studerende på Marienborg – jeg vil gerne sige en særlig tak til statsministeren og en særlig tak til Siumut for samarbejdet omkring det – de allerdygtigste unge mennesker, som vi har rigtig meget brug for i det grønlandske samfund, og for et par uger siden holdt vi også
- 5 en ungdomskonference i Grønland, der hed Future Greenland, hvor jeg holdt et oplæg om at skabe stærke politiske bånd bl.a. med Canada og USA. Fælles for begge dialoger med fremtidens unge, fremtidens beslutningstagere, var, at jeg spurgte dem, om de havde fået fortalt, at de var Grønlands fremtid, og det var der et flertal af de unge der sagde ja til, og jeg citerer: I er Grønlands fremtid, I
- 10 skal bære samfundet videre. Citat slut. Som ung husker jeg det meget, meget tydeligt, jeg husker det først og fremmest som et pres. Uanset om vi afsluttede folkeskolen, gymnasiet eller universitetet, så kom budskabet, at I skal tage over, og indforstået i sætningen er, at det er jer, der skal være med til at skabe et stærkere samfund. Det var i hvert fald sådan, jeg hørte det, og som ung var det
- 15 svært at se, hvordan man kunne være med til at tage så stort et ansvar.

- Som årene er gået, har jeg lært at sætte pris på, hvilket privilegie det er at komme fra et af verdens nok smukkeste lande, men også et af de mest vidtstrakte lande med et lavt befolkningstal. Tænk at være så privilegeret, at vi har så let ved at
- 20 søge indflydelse på den udvikling, som vi ønsker i det grønlandske samfund, så let ved at gøre en forskel, og når jeg står her i dag, er det selvfølgelig også, fordi jeg har søgt den indflydelse, fordi det er gået fra at være et pres til faktisk at være et kæmpe privilegie og en ære at repræsentere mit land.

- 25 Vores fælles historie mellem Grønland og Danmark er præget af et ulige magtforhold, og det at have været en tidligere koloniseret ø sætter også et præg på nutidens samfund. Et af de præg er, at vi indimellem oplever bloktilskuddet som en sovepude, og at det kan være sværere at få gang i erhvervsudviklingen,

30 end det nok egentlig ville være, og det kan nogle gange også betyde, at vi godt
kan blive lidt afventende. Jeg tror grundlæggende, det er meget sjovere at tage
ansvar end at brokke sig, og at det er meget sjovere at gå ind og sige, hvad
løsningerne er, og selv om mange af os måske kender følelsen af at stå uden for
indflydelse og være magtesløs, så tror jeg også, at det, når vi har samtalerne i
35 Grønland, indimellem er vigtigt at slutte dem af med at sige, at nogen må gøre
noget.

Så er vi nogle gange også nødt til at spørge os selv, hvem »nogen« er, og hvad
»noget« er. Måske er det i virkeligheden mig, måske er det i virkeligheden dig,
40 som er nogen, måske er det os, der skal gøre noget, os, der skal skabe, os, der skal
handle. Jeg er med på, at vi som politikere har et særligt ansvar i forhold til at
skabe de samfundsmæssige rammer, og jeg plejer at sige, at der er to ting, vi kan
gøre her i Folketinget i forhold til Grønland. Vi kan være med til at ændre
lovgivningen, og vi kan være med til at sikre en pose penge, og det er egentlig
45 mere for at sikre en forventningsafstemning med de samarbejdspartnere, som
jeg har hjemme i Grønland. Det handler i høj grad om at kigge på, hvordan vi
kan skabe en udvikling i det grønlandske samfund uden nødvendigvis at belaste
den grønlandske befolkning og det grønlandske samfund med flere
driftsprojekter. Samtidig varetager vi her i Folketinget mindst 32 områder, og
50 det er ikke kun noget, vi skal gøre, men det er også noget, som vi er dybt
forpligtede til at gøre, altså netop at sikre, at der er en fremdrift på de her 32
områder.

Vi samarbejder med naalakkersuisut, vores egen regering, som i højere og højere
55 grad tager et større ansvar for, hvad det er for en retning der skal være i
Grønland, og den vil vi gerne være med til at understøtte i det daglige her fra
Folketinget, og den vil vi gerne arbejde for. Så når der bliver spurgt om, hvorfor
vi er grønlandske folketingsmedlemmer, så kan vi fra IA's side sige, at vi er her,
så længe der er nogle opgaver at løse på vegne af Grønland. Og et af de områder,
60 som vi har et ansvar for, er justitsområdet. Et bredt flertal i Inatsisartut har
igennem længere tid plæderet for, at den maksimale foranstaltning i det
grønlandske samfund skal øges fra 10 til 16 år. Naalakkersuisut har derfor
iværksat et forskningsprojekt om sammenhængen mellem længderne på
foranstaltningerne og befolkningens retsfølelse, og det er også vigtigt at høre,
65 hvad befolkningen gerne vil.

Undersøgelsen offentliggøres til næste år, og den skal give os et billede af, hvad

70 det er for et retssamfund, som befolkningen i Grønland ønsker. Advokatrådet har for nylig også udgivet en rapport om retssikkerheden i Grønland. Den anbefaler meget klart en professionalisering af hele retsvæsenet, som vi fra IA's side i Folketinget bakker op. Vi skal uddanne flere i Grønland til at have juridisk indsigt, vi skal bygge videre på den viden, som vores dygtige kredsdommere allerede har, vi skal passe på dem, vi skal være med til at sikre, at de får en bedre
75 uddannelse og bedre løn, for kredsdommerne i det grønlandske samfund er rygraden i retsvæsenet. Sammen med anklagerne og sammen med forsvarerne skal de være en garant for den retssikkerhed, som vi vil have i det retssamfund, vi ønsker i Grønland.

80 I 2016 kom Advokatrådet med en lignende rapport, og som et folketingsmedlem, som også dengang repræsenterede Grønland, er jeg også stolt af, at Advokatrådet i den nye rapport anerkender, at der er sket en klar forbedring af justitsområdet siden 2016. Det var et afgørende løft, som vi fik sikret med justitspuljerne I og II, og det var også afgørende, at vi sammen med
85 Siumut fik kæmpet for at sikre lige løn for en lige indsats til politi- og anstaltsbetjente. Vi synes også, det er vigtigt at anerkende, at der faktisk sker en fremdrift, selv om der selvfølgelig også stadig væk er nogle ting, vi skal gøre på justitsområdet. Og en af de ting, der bekymrer, og som vi er nødt til at være opmærksomme på, er, at vi her fra Folketinget og ikke mindst de grønlandske
90 medlemmer og naalakkersuisut bliver ved med at samarbejde, men også at presse regeringen til at prioritere justitsområdet i Grønland. Vi ved, at naalakkersuisut har sagt, at der, når det drejer sig om den prioriteringsliste, man er kommet med, simpelt hen sker for lidt, så man ligesom er nødt til at videreføre de ting, man ønsker, fra år til år, fordi man ikke kommer videre. Derfor bærer udviklingen af
95 justitsområdet også meget præg af projektmidler, som IA har været med til at sikre, og det er jo egentlig ikke sådan, vi skal udvikle vores justitsområde, men det burde jo også være en konsolidering af et stærkt retssamfund, som regeringen skal være med til at sikre. Vi har brug for, at regeringen kommer mere på banen, særlig på justitsområdet, og sådan som vi også er begyndt at se det i
100 politiforliget, tænker man også Grønland ind, og i kriminalforsorgsforliget har man heldigvis også tænkt Grønland ind, og det er afgørende, at vi gør mere af det for at skabe den livsnødvendige udvikling af justitsområdet i Grønland, så det følger med den øvrige samfundsudvikling, der er.

105 Med generationer før os er der kæmpet for at skabe et stærkere justitsvæsen i Grønland. Det har i mange år været en mærkesag for IA i Folketinget, fordi det

110 handler om at skabe en større retfærdighed og skabe en større tryghed i det
grønlandske samfund. For nylig var jeg også i Kangerlussuaq, hvor jeg besøgte
22 unge mennesker på den nye basisuddannelse under forsvaret, og det var en
fornøjelse: 12 mænd og 10 kvinder, der alle er vurderet egnede til at gennemføre
den nye uddannelse i Kangerlussuaq. Det gør mig stolt, at en gammel idé, som
vi er kommet med fra IA's side, er blevet til denne solstrålehistorie, som vi rent
faktisk synes det er, og det er vigtigt, at vi bygger videre på det, og det er sådan
115 set også ret interessant, at der er så mange kvinder, som er kommet ind. Det er
måske også noget, som Danmark kan lære af i forhold til den nye aftale, man har
lavet på forsvarsområdet.

120 Ungdommen er fremtiden – det er mit budskab i dag – men ungdommen står
ikke alene med det ansvar, og det var også det budskab, jeg havde til de unge
mennesker: Vi i Folketinget, Inatsisartut og naalakkersuisut er dybt forpligtede
til at være med til at sikre, at det ikke føles som så stort et pres, når det er, at de
unge skal tage over, men at det bliver en fornøjelse at bygge videre på det
arbejde, som vi igangsætter i dag. For vi står alle på skuldrene af andre, og derfor
125 er det vigtigt at anerkende, at den udvikling, der skal ske i det grønlandske
samfund, den grønlandske fremtid, skal de grønlandske unge selvfølgelig også
være med til at skabe. De *er* fremtiden, men vi er også med til at sikre, at vi
skaber den i dag, så presset ikke bliver så stort.

130 Vi vil gerne sige tusind tak for det gode samarbejde til alle partier herinde i
Folketinget, og tak for samarbejdet med regeringen. Vi synes også, der er mange
gode ting, der er kommet igennem, og det synes vi også det er vigtigt at den
debat, som vi har, bærer præg af.

135

Kilde
ft.dk

Kildetype
Dokumentation på online medie

140

Tags
Kalaallisut Oqalugiaatit, Politisk tale

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/aaja-chemnitz-tale-ved-folketingets-afslutningsdebat>

145